

OBVESTILA

REPUBLIŠKE MATIČNE KNJIŽNICE

Ljubljana, november 1971

. št. 7

Domače branje za 1. razred

V s e b i n a

- Domače branje
- Martina Šircelj: Osnove standardov za mrežo pionirskih in mladinskih knjižnic na področju mesta Ljubljana
- Spremembe pri klasifikaciji v centralni katalogizaciji

PIONIRSKA KNJIŽNICA KOT REPUBLIŠKA SOMATIČNA KNJIŽNICA ZA
PIONIRSKE, MLADINSKE IN ŠOLSKE KNJIŽNICE JE PRIPRAVILA
SEZNAM LITERATURE ZA DOMAČE BRANJE ZA VSE RAZREDE OSNOVNIH
ŠOL IN ZA POTREBE ŠOLSKIH KNJIŽNIC. GRADIVO BO ZANIMIVO
TUDI ZA JAVNE KNJIŽNICE IN VAM GA POSREDUJEMO.

Pravljice s podobami

Traja medvedi. Ruske pravljice

Aveline Claude: Drevo tik-tak

Carit Voja: Domače branje za 1. razred

Patric Louis: Brezni lev

Flischer Hans: Tačka ali

Slovensko leposlovje

Proza:

Babica pripoveduje. Slovenske ljudske pravljice

Hvaležni medved. Koroška ljudska pravljica

Pastirček. Istrska ljudska pravljica

Levstik Fran: Kdo je napravil Vidku srajčico

Peroci Ela: Hišica iz kock

Krles James: Moj dežnik je lahko balon druga red

Muca copatarica

Poezija:

Uspavanke in nagajivke

Bevk France: Pastirci pri kresu in plesu

Grafenauer Niko: Pedenjped /Moja knjižnica/

Kovič Kajetan: Franca izpod klanca ali

Proza: Zlata ladja

Župančič Oton: Ciciban ali

Mehurčki ali

O fran grabih. Kanglica /Moja knjižnica/

Slovenske pravljice, Dr. Alojzij Bolhar /Moja knjižnica/

Tuje leposlovje Slovenske ljudske pravljice

Bevk France: Pijavčolonica

Proza: Lik Marija: Devet sončnih dni

Grimm Jakob in Wilhelm: Lonček, kuhaj

Grimm Jakob in Wilhelm: Rdeča kapica
Sneguljčica
Zlati dež
Zvezdni tolarji

Pravljice s podobami
Trije medvedi. Ruska pravljica
Aveline Claude: Drevo Tik-tak
Carić Voja: Babica
Fatio Louise: Srečni lev
Fischer Hans: Tačka ali
Rojstni dan
Lepman Jella: Večerna pravljice
Leaf Munro: Zgodba o Ferdinandu
Rodrian Fred: Jelen Jarko
Sigsgaard Jens: Pale sam na svetu

Poezija:

Krüss James: Tri miške, tri muce, tri druge reči

Anderen Hans Christian: Kraljica na snu graha

Čanak Josef: Domače branje za 2. razred

Slovensko leposlovje

Proza:

Milčinski Fran: Zakleti grad

Zlata hruška

O treh grahih. Slovenska ljudska pravljica

Slovenske pravljice. Ur. Alojzij Bolhar /Moja knjižnica/

Zlata ptica. Slovenska ljudska pravljica

Bevk France: Pikapolonica

Cerkovnik Marja: Devet sončnih dni

Jurca Branka: Beli konjič

Kette Dragotin: Šivilja in škarjice

Kovačič Lojze: Fantek na oblaku. - Dva zmerjavca

Zgodbe iz mesta Rič-rač /Moja knjižnica/

Peroci Ela: Za lahko noč

Ribičič Josip: Miškolin

Poezija:

Kosovel Srečko: Naša bela mačica

Levstik Fran: Najdihojca

Pavček Tone: Vrtiljak

Slovenske uganke. Ur. Darinka Petkovšek /Moja knjižnica/

Zajc Dane: Bela mačica

Tuje leposlovje

Proza:

Grimm Jakob in Wilhelm: Sneguljčica in druge pravljice

Metla Vsepometla. Švedske ljudske pravljice

Pastirica Drobtinica. Izbor ljudskih pravljič. Ur. Kristina Brenkova

Andersen Hans Christian: Kraljična na zrnju graha

Čapek Josef: O psičku in mucu

Janikovszky Éva: Din in Dan

Milne Alan Alexander: Medved Pu

Perrault Charles: Vile

Preussler Otfried: Mali povodni mož

Domače branje za 3. razred

Slovensko leposlovje

Proza:

Slovenske ljudske pripovedi. Ur. Kristina Brenkova

Zupanc Lojze: Palček v čedri

Povodni mož v Savinji in druge pripovedke
/Moja knjižnica/

Bevk France: Čarovnica Čirimbara

Peter Klepec /Izbrano mladinsko delo/

Marca Branka: V pasti

Lvestik Fran: Martin Krpan

Milčinski Fran: Tolovaj Mataj

Pečjak Vid: Drejček in trije Marsovčki

Ribičič Josip: Nana, mala opica /Cicibanova knjižnica/

Zupan Vitomil: Trije konji

Poezija:

Pesmi za otroke. Ur. Janko Glazer

Rudolf Bračko: Huda mravljica

Tuje leposlovje

Proza:

Angleške pravljice

Češke pravljice

Danske pravljice

Ruske pravljice

Zeleni ptiček in druge italijanske pravljice

Andersen Hans Christian: Bedak Jurček

Cesarjeva nova oblačila

Grdi raček

Svinjski pastir

Baum Frank Lyman: Čarovnik iz Oza

Collodi Carlo: Ostržek

Čukovski Kornej: Doktor Jojboli

Hopp Zinken: Čarodejna kreda

Lada Josef: Maček Mikeš

Lindgren Astrid: Kljukec s strehe

Nosov Nikolaj: Neznalčkove prigode

Rodari Gianni: Modra puščica

Salten Felix: Bambi

Domače branje za 4. razred

Slovensko leposlovje

Proza:

Koroške pripovedke. Ur. Vinko Möderndorfer
Slovenske narodne pravljice. Ur. Alojzij Bolhar
Bevk France: Lukec in njegov škorec

Zlata voda in druge zgodbe

Jurca Branka: Uhač in njegova družčina

Magajna Bogomir: Racko in Lija

Milčinski Fran: Butalci

Desetnica in druge pravljice

Skavt Peter

Firnat Zlata: Obisk v velikem mestu

Seliškar Tone: Mule in liščki ali

Vesele in žalostne o mulah

Snoj Jože: Barabákos in kosi

Vandot Josip: Kekčeve zgodbe

Poezija:

Gruden Igo: Na Krasu

Pesmi za otroke. Ur. Janko Glazer

Tuje leposlovje

Proza:

Afriške pripovedke

Finske pravljice

Gora biserov. Pravljice narodov Sovjetske zveze

Hrvaške pravljice

Indijanske pravljice

Japonske pravljice

Kitajske in korejske pravljice

Makedonske pripovedke
Norveške pravljice
Perzijske pravljice
Slovaške pravljice
Srbske narodne pripovedke
Španske pravljice
Švedske pravljice
Tisoč in ena noč
Vietnamske pravljice
Zlata puščica in druge madžarske pravljice
Zvezdna ogrlica in druge indijske pravljice
Andersen Hans Christian: Pravljice ali
Snežna kraljica in druge pravljice ali
Snežna kraljica /Moja knjižnica/
Barrie James Mathew: Peter Pan
Brlić-Mažuranić Ivana: Čudovite dogodivščine vajenca Hlapiča
Carroll Lewis: Alica v čudežni deželi
Druon Maurice: Anček z zlatimi prsti
Jansson Tove: Čarodejev klobuk in Vražja kresna noč
Lindgren Astrid: Pika Nogavička
Travers Pamela: Mary Poppins

Domače branje za 5. razred

Slovensko leposlovje

Bevk France: Grivarjevi otroci
Jagoda
Mali upornik
Pastirci
Pestrna
Tatič
Tonček
Tovariša
Učiteljica Breda

Finžgar Fran Saleški: Gospod Hudournik
Ingolič Anton: Tajno društvo PGC
Seliškar Tone: Bratovščina Sinjega galeba
Velika gala predstava
Suhodolčan Leopold: Deček na črnem konju
Skriti dnevnik
Tršar Marijan: Zgodbe o psu Riku

Tuje leposlovje

Baumann Hans: Votline velikih lovcev
Beecher-Stowe Harriet: Koča strica Toma
Defoe Daniel: Robinzon
Gilbert Henry: Robin Hood
Guillot René: Bela griva
Hojić Advan: Vrabec s puško
Kästner Erich: Dvojčici
Emil in detektivi
Leteča učilnica
35. maj
Pikica in Tonček
Kipling Rudyard: Knjiga o džungli
Knight Eric: Lassie se vrača
Lindgren Astrid: Erazem in potepuh
Lovrak Mato: Tovarišija Petra Grče
Majerová Marie: Robinzonka
Manzi Alberto: Najdenec
Matošec Milivoj: Tudi v vesolju odveč
Mukardži Dan Ghopal: Mladost v džungli
Rutgers An: Plazovi besne
Twain Mark: Prigode Toma Sawyerja
Prigode Huckleberryja Finna

Domače branje za 6. razred

Slovensko leposlovje

Bevk France: Ob morju in Soči
Rož, Podjuna, Zila
Finžgar Fran Saleški: Pod svobodnim soncem
Jurčič Josip: Jurij Kozjak
Kavčič Vladimir: Vaška komanda
Kraigher Nada: Nina na Cejlonu
Mihelič Mira: Pridi, moj mili Ariel
Milčinski Fran: Ptički brez gnezda
Murnik Rado: Lepi janičar
Prežihov Voranc: Solzice
Seliškar Tone: Tovariši
Zorman Ivo: Gnezdo sršenov

Tuje leposlovje

Andrić Ivo: Zgodbe iz otroških let
Arnaud-Valence Suzy: Straža v ledu
Babula Vladimír: Planet treh sonc
Bruckner Karl: Sadako hoče živeti
Čerkez Vladimir: Breza med strelskimi jarki
Ćopić Branko: Doživljaji Nikoletine Bursaća
Orli zgodaj vzlete
Kalashnikoff Nikolaj: Tojon
London Jack: Beli očnjak
Matošec Milivoj: Veliki potepuh
Mayne William: Skrivnost pozabljenega vodnjaka
Mawat Farley: Zgubljena na goljavah
Pearce A. Philippa: Zaklad pri samotni roži
Sienkiewicz Henryk: V puščavi in goščavi
Sommerfelt Aimée: Pot v Agro
Stevenson Robert Louis: Črna puščica
Otok zakladov

Verne Jules: 20.000 milj pod morjem
Otroka kapitana Granta
Petnajstletni kapitan
Skrivnostni otok

Domače branje za 7. in 8. razred

Slovensko leposlovje

Bevk France: Moja mladost
Bissil Zlatko: Edvard Rusjan
Bratko Ivan: Teleskop
Forstnerič France: Srakač
Hace Matevž: Iz komisarjevih zapiskov
Jalen Janez: Bobri
Ribič Ivan: Kala
Slodnjak Anton: Neiztrohnjeno srce
Starič Ludvik: Leteči Kranjec
Steiner Miriam: Vojak z zlatimi gumbi
Winkler Venceslav: Drejc z Višave
Zidar Pavle: Pišem knjigo

Tuje leposlovje

Asscher-Pinkhof Clara: Zvezdni otroci
Bruckner Karl: Zlati faraon
Clostermann Pierre: Veliki cirkus
Curie Eve: Gospa Curie
Čerkez Vladimir: Sonce v dimu
Ču Čung Čeng: Mala Sampan
Čopiš Branko: Oslovska leta
Dickens Charles: Oliver Twist
Veliko pričakovanje
Fawcett Percy Harrison: Strupeni pekel. Po pragozdovih
južne Amerike

Frank Anna: Dnevnik
 Gogolj Nikolaj Vasiljevič: Taras Buljba
 Heyerdahl Thor: Sončni Tiki
 Kaleb Vjekoslav: Čudoviti prah
 Miller Margery: Joe Louis, črni bombardier
 Saint-Exupéry Antoine de: Bojni pilot
 Mali princ
 Santarová Alena: Katja, Katrin, Katrica
 Scott Walter: Ivanhoe
 Sienkiewicz Henryk: Križarji
 Mali vitez
 Potop
 Quo vadis
 Z ognjem in mečem
 Southey Robert: Življenje admirala Nelsona
 Steuben Fritz: Saga o Misisipiju
 Sutcliff Rosemary: Ščitni obroč
 Šmahelová Helena: Mladost na krilih
 Velik križ
 Traven B.: Zaklad Sierra Madre
 Trent Thomas: Pohodi v neznano
 Zúbek L'udo: Vitezi brez meča
 Baumann Hans: Most bogov
 Jerome Klapka Jerome: Trije možje v čolnu, da o psu niti
 ne govorimo
 London Jack: Hči snega
 Krištof Dimač
 Moricz Zsigmond: Bodi dober do smrti
 Tolstoj Lev Nikolajevič: Spomini na otroška leta

Klasiki

Slovenske ljudske pesmi
 Aškerc Anton: Izbrane pesmi
 Bevk France: Kaplan Martin Čedermac
 Cankar Ivan: Moje življenje ali
 Črtice

Cankar Ivan: Tuje življenje

Hlapec Jernej

Gregorčič Simon: Poezije

Jenko Simon: Izbrano delo

Jurčič Josip: Deseti brat

Domen

Kersnik Janko: Kmetske slike

Kranjec Miško: Kruh je bridka stvar

Otroci, čigavi ste

Povest o dobrih ljudeh

Milčinski Fran: Cvetje in trnje izpod poresa Fridolina Žolne

Nazor Vladimir: Veli Jože

S partizani

Njegoš Petar Petrovič: Gorski venec

Prešeren France: Poezije

Prežihov Voranc: Tisoč in en dan

Šenoa Avgust: Kmečki punt

Tavčar Ivan: Med gorami

Visoška kronika

Trdina Janez: Bajke in povesti o Gorjancih

Osnove standardov za mrežo pionirskih in mladinskih knjižnic na področju mesta Ljubljane

Podrobnejša raziskava v Ljubljani je pokazala, da smo na področju pionirskega knjižničarstva med najbolj zaostalimi v Sloveniji. Ljubljanske knjižnice kupujejo komaj 20% potrebne literature za otroke in mladino do 14 let in razen občine Center nobena druga občina ne premore pionirske knjižnice ter je tako okoli 50.000 otrok praktično brez knjižnic.

Osnove standardov za mrežo javnih knjižnic ugotavljajo, da spada knjižničarstvo med tista področja javnih služb, ki naj bi bila enako dostopna vsem slojem prebivalstva in da bi naj to mrežo uporabljalo vsaj 20 % odraslih in najmanj 50 % mladine.

Navada branja, vzgoja uporabnika knjige in obiskovanje kulturne ustanove, kakršna je javna knjižnica, so nekateri od vzgojnih ciljev te dejavnosti in z vzgojo k temu cilju je potrebno začeti najkasneje v tistem obdobju otrokove starosti, ko se otrok uči in nauči tehnike branja. Zato je potrebno v knjižno in knjižnično vzgojo vključiti kar največji odstotek mladine, ki naj bi bila v naseljih z več kot 100.000 prebivalci vsaj 50 %.

Standardi predvidevajo za knjižnice 1. skupine /v naseljih z več kot 100.000 prebivalci, med katere sodi Ljubljana/ posebne oddelke za mladino do 14. leta starosti ali pionirske knjižnice in oddelke za mladino od 14. - 18. leta starosti ali mladinske knjižnice. Ti oddelki so del mreže javnih knjižnic, vendar so prostorsko ločeni od oddelkov za odrasle. Ti prostori so: izposojevalnica, čitalnice in prostori za specifične dejavnosti /različne oblike literarne vzgoje kot: ure pravljič, knjižne uganke, srečanja s pisatelji, predavanja, razgovori o knjigah, razstave, diskoteke itd./. Ta dejavnost je v pionirskih knjižnicah enakovredna izposoji

knjig in je sestavni del vsebinskih programov teh oddelkov.

V teh oddelkih dela specializiran bibliotekarsko in pedagoško usposobljen višji ali visoki kader.

Knjižni fond se številčno ravna po populaciji otrok in mladine, s tem da je potrebno v naseljih z več kot 100.000 prebivalci nabavljati 4 knjige na enega mladega prebivalca.

Mreža pionirskih knjižnic je gostejša od mreže javnih knjižnic za mladino in odrasle, saj je radius pionirskih knjižnic v naseljih z več kot 100.000 prebivalci 1,5 km.

Vsebinsko zajema knjižni fond različnim razvojnim stopnjam mladine primerno in dostopno leposlovno in poljudnoznanstveno literaturo, ki je izbrana po načelih estetske in splošnoizobraževalne vzgoje mladine. To pomeni, da mora že izbor knjižnega fonda dajati osnovne možnosti za estetsko, splošnoizobraževalno in knjižnično vzgojo in so torej vsebinski kriteriji pri nabavi knjig strože podrejeni pedagoškim izhodiščem kot v javnih knjižnicah za odrasle.

Pionirske in mladinske knjižnice naj bodo s svojim časom poslovanja čimbolj dostopne obiskovalcem, s tem da so odprte do 60 ur tedensko in uravnavajo svoje poslovanje po prostem času mladine.

Oblika denarnega prispevka kot odškodnina za uporabo knjižnice in knjig je v pionirskih in mladinskih knjižnicah praviloma članarina in ne izposojnina in mora po višini prispevka omogočati vsem socialnim plastem mladine obisk v knjižnici.

Razpredelnica prikazuje, da ima največ mlade populacije občina Vič /16263/, nato slede Šiška /13469/, Moste-Polje /11146/, Center /10062/, Bežigrad /9487/.

Izhajajoč iz standarda 4 knjige na enega mladega prebivalca bi moralo biti v več dislociranih oddelkih na področju

občine Vič v pionirskih knjižnicah 48016 knjig, v mladinskih
17036 knjig

Občine Šiška v pionirskih knjižnicah 41364 knjig
v mladinskih knjižnicah 12512 knjig
občine Moste-Polje v pionirskih knjižnicah 33712 knjig
v mladinskih knjižnicah 10872 knjig
občine Center v pionirskih knjižnicah 28720 knjig
v mladinskih knjižnicah 11528 knjig
občine Bežigrad v pionirskih knjižnicah 27708 knjig
v mladinskih knjižnicah 10240 knjig

V sedanji mreži javnih knjižnic v občinah Vič, Šiška, Bežigrad, Moste-Polje ni nobenih pionirskih ali mladinskih knjižnic, ki bi po knjižnem fondu, oddelkih, kadru, programu dela ali razporejenosti /1,5 km/ ustrezale prikazanim standardom. Te knjižnice imajo minimalen leposlovni knjižni fond za mladino /n.pr. Vič 2309 knjig, Moste-Polje 7269, Bežigrad 4125 knjig/, medtem ko so poljudnoznanstvene in tujejezične knjige porazgubljene med fondom za odrasle; ni prostorsko ločenih oddelkov /mladi bralec je "enakovreden" odraslemu/, ni specializiranega kadra ali kakršnekoli knjižno in knjižničnovzgojne dejavnosti. Lahko bi govorili o vakuumu na področju mreže pionirskih in mladinskih knjižnic, čeprav so ta področja po mladi populaciji zelo močna.

Pionirska knjižnica z oddelkom s čitalnico za mladino od 14. - 18. leta je samo v občini Center; ta knjižnica ima podružnico v krajevni skupnosti Stari Vodmat ter razvite knjižno in knjižnično vzgojne dejavnosti /ure pravljič, knjižne uganke, srečanja s pisatelji, predavanja, razstave knjig itd./. Knjižni fond obsega približno 40.000 zvezkov, ima strokovno usposobljen kader ter primerne prostore /manjkajo samo nekatere oblike dejavnosti za mladino od 14.-18. leta starosti - diskoteka in razširitev nekaterih oblik literarne vzgoje - ure pravljič/.

Popolna praznina v mreži pionirskih in mladinskih knjižnic v ostalih 4 ljubljanskih občinah narekuje hitro sanacijo, še posebej z ozirom na dejstvo, da mlada populacija ravno v teh občinah narašča. To naraščanje se najlepše kaže v

zahtevah po mreži gradenj novih šol in vzgojnovarstvenih ustanov na teh področjih.

Vsekakor tudi na področju knjižničarstva ne kaže odlašati, da bi še nadalje mlade generacije v teh občinah odraščale brez prisotnosti knjige in knjižnic in bi bilo umestno v nadaljnjih petih letih nasloniti mrežo pionirskih knjižnic ob gradnjo novih vzgojnovarstvenih ustanov in šol ter razviti mrežo mladinskih knjižnic v že obstoječih knjižnicah za odrasle.

Martina Šircelj

Spremembe pri klasifikaciji v centralni katalogizaciji

Dne 24.XI. t.l. je bil pri matični službi NUK posvet glede prevajanja srednjih tabel UDK v slovenščino za skupino DK 8. Pri tem so bili sprejeti tudi nekateri sklepi za klasificiranje v centralni katalogizaciji.

Za književnost narodov Jugoslavije bomo uporabljali vrstilec 886.1/.6 namesto dosedanjega 886.

Za radijske igre bomo uporabljali posebni privesli vrstilec 82-293.7. Stripe bomo odslej klasificirali z vrstilcem 769.9 namesto dosedanjega 82-994. Slikanice pa ostanejo pri 769.81.

PRI NARODNI IN UNIVERZITETNI KNJIŽNICI

LAHKO NAROČITE:

ABECEDNI imenski katalog. Ljubljana 1967. Vez. 25 din.

BOHINEC, V.: Katalogizacija kartografskega gradiva.
Ljubljana 1966. /Separat./ 2 din.

LOGAR, J.: Uvod v bibliografijo. Ljubljana 1970.
Vez. 50 din.

OBJAVE Narodne in univerzitetne knjižnice št.59/1969. .
Seznam publikacij prejetih kot nakup, zamena ali dar
v II. tromesečju 1969. Ljubljana 1969. /Na zalogi so
tudi starejši letniki./ Br. Brezplačno.

OBVESTILA republiške matične službe. /Broš. Brezplačno.

SEZNAM tujih periodik, ki jih prejema knjižnice v
Sloveniji. Ljubljana 1962. Broš. 11 din.

SLOVENSKA bibliografija za leto 1959 /24 din/, 1960
/32 din/, 1961 /32 din/, 1962 /32 din/, 1963 /32 din/,
1964 /32 din/, 1965 /36 din/, 1966 /44 din/, 1967
/44 din/.

VRANČIČ, R.: Uporaba knjižničnega gradiva in informa-
cijska služba v knjižnicah. Ljubljana 1969. Broš.
15 din.

Izdaja: Narodna in univerzitetna knjižnica,
61001 Ljubljana, Turjaška 1,
tel. 23-197/98 int. 008, p.p. 259